

Gostilničarski vestnik

Strokovno glasilo „Zveze združenj gostilniških obrti dravske banovine v Ljubljani“

Člani Zveze prejema list brezplačno, za nečlane stane letno din 36.—. Oglasi se računajo v oglasnem delu din 0.75 od mm in stolpa, v tekstnem delu in na zadnji strani pa din 1.— od mm in stolpa.

Telefon 39-14

Izhaja okoli 20. vsakega meseca

Ček. rač. št. 11.430

Leto VIII.

Ljubljana, 30. novembra 1939.

Štev. 11.

Skrbi nevtralcev

Ljubljana, 25. novembra 1939.

Vedno bolj se kaže, da bo sedanja vojna totalitarna: ne bo zajela v celoti samo gospodarstva in sploh življenja vojujočih se držav, ampak tudi vse nevtralce. Minuli so časi, ko so nevtralci po vzgledu zadnje svetovne vojne računali na velike dobičke za svoje gospodarstvo, ko so trgovali z vsemi bojujočimi se državami na debelo. Vse kaže, da bodo vojujoče se države pritiskale na nevtralce, da ne trgujejo z njih sovražniki, da bodo od nevtralcev zahtevale veliko večje dobave kot so jih dobivale normalno.

Tudi za naše gospodarstvo bo poostrena vojna prinesla veliko škode. Sosedje smo bojujoče se Nemčije, ki potrebuje veliko živil in surovin. Za važne surovine smo pa navezani na dovoz po morju, ki ga obvladata Anglija in Francija. Računati bomo morali s tem, da kritje naših potreb zunaj ne bo šlo tako od rok kot še nedavno ali pa celo pred izbruhom vojne. To bo imelo za posledico zvišanje cen in izčrpanje domačih zalog teh predmetov, katere bomo krili le v normalni meri ali pa bomo morali celo štediti. Na drugi strani pa se tudi naš izvoz ne bo mogel razvijati do neomejenih količin, saj moramo vendar paziti tudi na kritje domačih potreb, ki so prve. Če bomo izvažali, bomo morali forsirati izvoz zaradi tega, da si nabavimo surovine in važne predmete, katere bomo morali uvažati v še večji meri kot doslej. Vzгляд nam je lahko sosednja Italija, ki se neprestano oborožuje, čeprav je še vedno nevtralna.

To bo naložilo naši gospodarski politiki mnogo novih vprašanj za reševanje, pa tudi zasebniki bodo morali misliti na prilagoditev novemu stanju. Ze v prejšnji številki smo jasno napisali, da bo treba velike opreznosti, ker so zaprti kreditni viri, poleg tega nam je pa pričakovati zvišanje cen. To je tudi že nastopilo in v vsej javnosti se razlega vedno hujši krik proti draginji. Z draginjo pa prihajajo tudi novi pojavi, delavci in nameščenci z vso silo zahtevajo povišanje plač, do katerega je tudi že prišlo v številnih industrijskih panogah. V takem položaju bo nastalo posebno za gostinski stan mnogo problemov, saj se nahaja gostinski stan nekako v sredi med obema taboroma: producenti in konzumenti.

K temu je prišlo še zmanjšanje tujkega prometa, zaradi izpada inozemskih gostov in ne vemo, kako se bo razvijal domač tujski promet. Zaradi tega zahteva gostilničarski stan z vso pravico, da se mu bremena znižajo, odn. da pri bodočem povišanju bremen ne bi zopet teža bremen padla na gostilničarski stan.

Vsekakor bo naloga organizacij gostinskega stanu, da stoje budno na straži in da se vsi pripadniki stanu zavedajo, kakšno moč imajo le združeni. Podpreti pa morajo svoje organizacije tudi vsi pripadniki stanu brez izjeme, ker se bodo morali tudi vsi posamezniki brez izjeme pokoriti disciplini in korist svojo in v korist organizacije.

Ker so naloge naše državne in gospodarske politike izredno narasle, je pričakovati, da bo država s še večjimi posegi dirigirala gospodarstvo. Dosedaj lahko rečemo, da država še ni toliko posegala v življenje posameznikov kot nam je pričakovati v bodoče. Kdor je primerjal stanje pri naših sosedih, je lahko uvidel, kako daleč so prišle v organizaciji vse države, posebno pa njenega gospodarstva. Vidimo pa tudi v državah, ki so doslej visoko nosile prapor gospodarskega liberalizma, kjer je država le malo posegala v gospodarsko življenje, da je postala država edini in odločujoči faktor

v vseh zadevah, tudi v najmanjše podrobnosti sega že njen poseg. Ta poseg je razumljiv v onih doslej liberalnih državah, ki so prišle v vojne, vidimo pa, da tudi sedaj nevtralne države, ki so veljale za liberalno kapitalistične, na vse strani hite urejevati svoje gospodarstvo, saj morajo imeti pod orožjem nemalo število vojaštva. To naravno povzroča velike pretresljaje v zasebnem gospodarstvu in povsod vidimo, da skuša država odstraniti nevšečne gospodarske in socialne posledice tega stanja.

Pri nas posega država počasi, zato pa tem bolj močno v vse gospodarstvo. Veliko je bilo že storjenega, mnogo je bilo eksperimentov, ki se niso obnesli, toda namesto teh ukrepov, ki se niso izkazali za dobre, nam je pričakovati novih, za katere želimo, da bi bili boljši in uspešnejši. Vsekakor nam povratka v predvojne razmere na noben način ni pričakovati in najbolj nevarna utvara bi bila misliti in delati tako kot nekdanj, posebno v gospodarskem življenju. Ker je naloga države, da posega regulatorno vmes in da skuša doseči najboljši uspeh v prid celoti, je razumljivo, da bodo pravice posameznikov in vseh stanov marsikje okrnjene. Toda to okrnjevanje ne sme biti nepravilno in vsak prizadeti mora že iz ukrepov samih uvideti, da je moral doprinesiti žrtve v korist celoti, ne pa posameznikom.

Če se bomo tega načela držali, potem se nam ni bati socialnih in gospodarskih pretresljajev. Velika in težka je naloga odgovornih državnikov danes in če jim more pri tem pomagati tudi gospodarstvo po svojih predstavnikih, so ti doprinesli v veliki meri k socialni pravičnosti in ohranitvi družabnega reda.

Pred ustanovitvijo Hrvaške gostinske zveze

Našemu članstvu smo že pred meseci sporočili, da se bodo zaradi nastalih sprememb po sporazumu združili gostilničarji banovine Hrvaške v Hrvaško gostinsko zvezo ter je misel za tako organizacijo sprožil g. Miličić, znani stanovski delavec v Dubrovniku in istočasni član odbora Državne zveze v Beogradu. Seveda so vsled tega izstopili iz Državne zveze nekateri dosedanji člani n. pr. iz Sušaka, Splita, Osijeka in Dubrovnika, ki so se od Državne zveze poslovili z lepimi poslovnimi pismi, v katerih so prišla do izraza tovariška čustva, ki so jih ti člani vsa leta, od obstoja Državne zveze pa do danes, gojili napram predstavnicam gostinstva Jugoslavije.

Veseli nas, da so se naši hrvaški tovariši razšli od naše skupne organizacije s tako lepo gesto in da je ravno ob tej priliki prišla do izraza želja, da naj bodo odnošaji tudi v bodoče isti, kakor so bili dosedaj. Veseli nas nadalje tudi priznanje Državni zvezi od strani poedincev, da je ista po svojih močeh storila vse in prav vse, kar je bilo v korist celokupnega našega stanu, pri čemur še posebej poudarjamo, da so se srbski tovariši, ki so sodelovali v odboru izkazali za največje stanovske idealiste. Raje so prevzeli na sebe težka in nova bremena, n. pr. policijske nadzorne takse, ki jih prej niso poznali, samo da so se razbremenili njihovi hrvaški tovariši posebno v Zagrebu, kjer so se te takse plačevale v neznosni višini.

Veseli nas nadalje priznanje, ki so ga dali izstopivši hrvaški tovariši našemu neumornemu in nesebično delujočemu predsedniku Državne zveze g. Vladanu Bogdanoviću, g. podpredsedniku Mate

Zasedanje reklamacijskega odbora v Ljubljani

Reklamacijski odbor pri finančni direkciji v Ljubljani bo zasedal:

od 4. do 7. decembra za trgovino

7. decembra za industrijo

od 9. do 12. decembra za obrt

od 13. do 16. decembra za gostilničarje

od 18. do 19. decembra za akademske poklice

Vukmanoviću ter gen. tajniku g. Sekuloviću, kakor tudi celemu odboru. Prepričani smo, da se bomo, ko bo njihova organizacija končana, znašli zopet kot gostilničarji na isti črti.

Hrvaški gostinski zvezi pa želimo najlepšo bodočnost v korist hrvaškega gostinstva. Žal, da nismo znali urediti v državni skupnosti take harmonične celote, kakor smo jo imeli kot gostilničarji v naši Državni zvezi.

Gostilničarji drinske in vrbaske banovine zahtevalo naistrotžni kontrolni režim pri trošarinjenju vina in žganja

Predstavniki gostinstva drinske in vrbaske banovine so predložili pred kratkim g. finančnemu ministru obširno spomenico, v kateri opisujejo neznosne razmere, ki so nastale po teh banovinah zaradi kušmarstva in tihotapstva z vinom, predvsem pa z žganjem. Iz spomenice posnemamo, da se samo v vrbaski banovini pridelala cca. 10.300 vagonov sliv, od katerih pokupijo gostilničarji največ 1500 vagonov, 200 vagonov sliv se posuši ali napravi mezga, dočim prekuha prebivalstvo 8600 vagonov sliv v žganje. Potemtakem je plačana trošarina le od 1500 vagonov sliv, ves ostali presežek pa gre netrošarinjen v promet. Iz navedenega se vidi, da se izkuha iz 10.300 vagonov sliv 1.100.000 hl žganja. Če računamo banovinsko trošarino 5 din od hl, potem bi dobila banska uprava vrbaske banovine 20.600.000 din na trošarini, dočim bi občine prejele istotako veliko vsoto. S tem bi banska uprava krila dve tretjini današnjega banovinskega proračuna, sedaj pa prejema komaj 1.000.000 din. Zato predlagajo zastopniki, da se v prvi vrsti zapečatijo kotli za kuhanje žganja, kakor je bilo to uvedeno pred letom 1928. Spomenica iznaša nadalje tudi žalostno sliko o povečanju zločinstva, predvsem ubojev, kar je bilo prej v Bosni pri tako mirnem prebivalstvu nekaj izjemnega.

Zanimiva je trditev predstavnikov gostinstva vrbaske in drinske banovine, da bi vrbaska banovina krila dve tretjini banovinskega proračuna, če bi vpeljala pečenje kotlov. Mi v Sloveniji moramo z odkritim veseljem pozdraviti ta korak, ker bi tudi v Sloveniji z uvedbo pečenja kotlov v vrbaski banovini pridobili. Iz statistike iz leta 1937. posnemamo, da je znašal proračun vrbaske banovine 29.5 milijonov dinarjev, od katerih pa je krila vrbaska banovina komaj 8.400.000 din z lastnimi davščinami, dočim je dobivala iz drž. blagajne za kritje svojega deficita 21.100.000 din ali skupno 251% lastnih davščin. Dravska banovina pa je v istem času krila svoj proračun z 92.400.000 din, iz državne blagajne pa je dobila samo 8.700.000

din, kar je znašalo komaj 9% lastnih davščin. Če bi se tedaj uvedlo rigorozno pobiranje trošarine na žganje v vrbaski banovini, potem bi vsaj lahko upali, da se bi dotacije drž. blagajne za našo banovino povečale.

Predstavniki gostinstva iz navedenih področij so pokazali na zaklad, vendar je komaj verjetno, da bi se našla oseba ki bi hotela ta zaklad dvigniti, ker vodi na žalost pot do njega tudi še danes mimo volilne skrinjice.

Zopet nova prijava

Tudi gostilničarji morajo prijaviti prejem piva

Kr. banska uprava je z razpisom št. II. 22615-2 z dne 16. novembra 1939 odredila sledeče:

Več občin se kr. banski upravi pritožuje, da se trošarina na pivo pobira ter plačuje neredno in z veliko zamudo. Temu kriva naj bi bila neprimerna praksa pri pobiranju trošarine. Organi finančne kontrole obračunavajo namreč to trošarino šele po 12. vsakega meseca, ko prejmejo od založnikov izkaze o pretečenem mesecu oddanem pivu točilcem. Položnice pa dostavljajo tem šele ob priliki revizij, ki se vršijo zaradi preza-poslenosti in pomanjkanja uslužbencev po preteku enega ali dveh mesecev. Ker tudi gostilničarji oziroma točilci odlašajo z vplačili trošarine, prejemaajo občine te proračunske dohodke v resnici zelo kasno.

Na osnovi § 27. odst. 2. zakona o banski upravi v zvezi s čl. 2. pravilnika za izvrševanje določil o banovinski in občinski trošarini, odredjam zato naslednji način pobiranja občinske trošarine na pivo:

1) Pobiranje občinske trošarine na pivo vrše organi finančne kontrole na podstavi mesečnih izkazov, ki jih morajo založniki piva brez poziva in brezpogojno do 5. vsakega meseca predložiti oddelkom. Založniki morajo sestaviti izkaze na osnovi računskih in oddajnih knjig o vsem v preteklem mesecu prodanem pivu posameznim gostilničarjem, ki jih je v izkazu označiti določno po imenu in kraju bivališča ter jih navesti po vrstnem redu oddaje (kronološko).

Na osnovi izkazov izračunavajo finančni organi na posamezne zavezance odpadajoče zneske in skrbje, da se nakažejo na pošto-čerkovni račun št. 10.330 z označbo občine, kateri pripadajo.

2) Prejemniki piva morajo najkasneje do 8. dne v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem so pivo prejeli, na pristojnem oddelku finančne kontrole prijaviti v pretečenem mesecu prejeta piva. Prijavo se lahko da tudi na zapisnik.

3) Oddelk finančne kontrole izda po primerjanju strankine prijave z izkazom založnika stranki izpolnjeno čekovno po-

ložnico ter jo napoti, da takoj, še isti dan plača odmerjeno trošarino ter vrne čekovno priznanico za plačilno boletu.

Proti prejemniku piva, ki bi se ne ravnalo točno po tej odredbi, se bo postopalo kot s tihotapcem in se mu bo uknila ugodnost mesečnega plačevanja te trošarine na pivo.

4) Založniki piva morajo zaradi kontrole dovoljevati finančnim organom vpogled v svoje računsko odnosno oddajne knjige.

V potrebi in če bi nastal sum, da kak založnik ne postopa pravilno, se oddelek, ki nadzira založnika, lahko obrne po podatke na glavni oddelek finančne kontrole v Ljubljani, Mariboru, Laškem in v Zagrebu.

5) Vsaka nerednost, ki bi jo založnik namenoma zakrivil pri izdajanju izkazov, bi imela za posledico, da se ugodnost mesečnega plačevanja na osnovi seznamov, izstavljenih od založnikov, ukine.

6) Tukajšnja odločba II. št. 14328-3 z dne 18. junija 1931 glede pobiranja občinske trošarine na pivo se s tem razveljavlja. — Ban: Dr. Natlačen s. r.

Navodila

glede kopičenja blaga po uredbi o pobiranju draginje in brezvestne špekulacije

Trgovinsko ministrstvo je izdalo sledeče navodilo:

»Z določbo odst. 2. člena 2. uredbe o pobiranju draginje in brezvestne špekulacije je prepovedano kopičiti življenjske potrebščine in ostalo blago zato, da bi se potrebščine vzele iz prometa in tako povišala njih cena. Potemtakem ni prepovedano vsako kopičenje potrebščin in blaga, marveč samo tisto, ki se vrši, da da bi se potrebščine in blago vzele iz prometa in se jim cena povišala. Iz tega izhaja, da ni prepovedano kopičenje teh predmetov, če se dajejo še nadalje in v običajnih količinah naprodaj in če se s tem ne povišuje njih cena. Imeti življenjske potrebščine in ostalo blago v večjih količinah deloma v prodajalnah samih deloma v skladiščih, kakor je to navada zlasti pri trgovskih obratih na debelo, pa tudi pri mnogih trgovskih obratih na drobno, ki imajo dovolj velike prodajalnice, da bi mogli imeti v njih vse razpoložene količine blaga, kar je dalo upravnim oblastvom povod, da so opravila predhodne poizvedbe zoper mnoge trgovce zaradi prestopkov iz uredbe o pobiranju draginje in brezvestne špekulacije, ne samo ni prepovedano, marveč se tudi ne more šteti za kopljenje po določbah te uredbe.

Oprava predhodnih poizvedb zoper kakega trgovca zaradi kopičenja potrebščin in ostalega blaga je torej umestna samo, kadar se ugotovi, da ta trgovec neke življenjske potrebščine ali nekega blaga vobče ne daje na prodaj ali ga daje v prodajo samo v manjšem obsegu kot običajno z namenom, da s tem poviša ceno tej potrebščini ali temu blagu, da pa je sočasno nakopičil potrebščin in ostalega blaga toliko, da bi mogel in moral ustrezati sleherni zahtevi po tej potrebščini ali tem blagu. Drugače pa uvedba predhodnih poizvedb ni umestna in povzroča oblastvom nepotrebno delo, pridobitnikom pa nepotrebne in brezkoristne motnje.«

POBIRANJE TROŠARINE NA BERMET VINO

Banska uprava dravske banovine je na pritožbo Zbornice za TOI v Novem Sadu razposlala na vse občinske uprave in na mestna poglavarstva okrožnico, v kateri pravi sledeče:

Po dosedanjih razpisih je pobirati občinsko trošarino na Bermet vino po postavitki za likerje, rum, konjak, šumeča vina in druge luksuzne pijače, ker je to vino smatrati za fino vino. Zaradi ponovnih pritožb proti takemu načinu računanja trošarine je banska uprava prosila finančno ministrstvo za odločitev, če je Bermet vino fino vino ali navadno vino. Finančno ministrstvo je odločilo, da je za fino vino smatrati le ono Bermet vino, ki vsebuje preko 15% alkohola in preko 5% sladkornega ekstrakta. Vsako drugo vino pa je navadno vino in se naj pobira občinska trošarina po postavitki za navadno vino. Zato naroča banska uprava dravske banovine vsem občinskim in mestnim poglavarstvom, tedaj tudi ljubljanskemu

Koliko gostilničarjev gre na letni dopust in odmor?

1 do 2%! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte

Radenski zdravilni vrelec

tistega z rdečimi srci, našo najboljšo prirodno mineralno vodo

Zdravje in užitek!

mestnemu poglavarstvu, da se naj pri pobiranju občinske trošarine ravnajo po navedenem navodilu finančnega ministrstva in naj pobirajo občinsko trošarino po postavitki za likerje in luksuzne pijače samo od onega Bermet vina, ki vsebuje nad 15% alkohola in nad 5% sladkornega ekstrakta, od vsakega drugega Bermet vina pa po postavitki za navadna vina.

ČE SE OBRATNO KRITJE POSPEŠUJE

Neki starejši gostilničar omagan od dolgoletnega gostilničarskega posla je ponudil drugemu gostilničarju z večjo družino gostilno v najem s pristavkom, da naj najemnik nadaljuje gostilniško obrt na njegovo gostilniško koncesijo, ter ga je zaradi lepšega prijavil za svojega poslovođjo. Takih slučajev je na stotine in na stotine v dravski banovini, ker se s tkzv. poslovođji krši obrtne predpise in pospešuje obrtno kritje ter ustvarja anarhijo v naši stroki. Najemnik je na to ponudbo pristal, čeprav bi rad dosegel lastno koncesijo, toda obrat leži na taki točki, ki mu je obetal pri količaki agilnosti in sposobnosti primerne dohodka in ga ni hotel izpustiti iz rok. Kakor dogovorjeno tako tudi storjeno. Najemnik je v nekaj mesecih vzdignil svoj obrat na zavidno višino in si je delal že lepe načrte, kako bo v miru zredil svoje otroke.

Toda ta sanjavost je kmalu minila, kajti po vasi so se širile novice, da je njegov koncesionar in najemodajalec ne da bi svojega najemnika prej obvestil objavil gostilniško koncesijo pri upravni oblasti. Tako je zadeva o obrtnem kritju prišla na ušesa finančnim organom, davčni upravi, finančni direkciji in obrtni oblasti. Seveda bodo sledile vsestranske kazni ter jih bo občutil tudi najemodajalec odnosno oni, ki je v prvi vrsti te nesreče kriv.

Poleg tega pa bo najemodajalec odškodninsko odgovoren, ker je najemniško pogodbo v bistveni točki kršil ne glede na to, ali najemnik izpolnjuje pogoje za izvrševanje gostinske obrti. Najemnik je opravičen še nadalje rabiti in uživati najemne stvari v smislu pogodbe, določeni čas, ali jih celo dati v podnajem, ako je to mogoče brez škode za lastnika, če ni bilo v pogodbi izrecno prepovedano.

Ta primer naj služi vsem obrtnim šušmarjem v svarilo.

DEPUTACIJA V BEOGRADU

V začetku t. m. so bile delegacije gostilničarskih organizacij naše države sprejete pod vodstvom podpredsednika Državne zveze g. Mato Vukmanovića, v ministrstvu pravde, prosvete, kmetijstva, socialne politike in nar. zdravja ter v finančnem ministrstvu. Glavna naloga teh interventov je bila, da se končno razveljavi tolmačenje izdano 13. julija 1938 s katerim je bila odvzeta že zaščitenim gostilničarjem kmečka zaščita. Deputacije se je udeležil tudi poslanec naše zveze, ki je v tem vprašanju dala iniciativo. Vsem interesentom, ki so bili vsled tega tolmačenja prizadeti, sporočamo, da je minister pravde Laza Marković osvojil predlog Državne zveze z dne 18. septembra t. l. in ga podpisal. Na ta predlog sta dala svoj pristanek tudi že minister za kmetijstvo in trgovinski minister. Sprememba tega tolmačenja še ni bila do tedaj referirana g. finančnemu ministru, vendar je dal izjavo, da bo zadevo ugodno uredil. O tem je bil tudi obveščen pomočnik finančnega ministra g. dr. Hrovacki, ki

je obljubil, da bo podal v ugodnem smislu svoj referat. Lahko pričakujemo, da bo tedaj ta za marsikaterega gostilničarja - kmetovalca, ki je že užival zaščito in odplačeval svoje letne obroke takoj rešena, čim da še zadnji pristanek g. finančni minister dr. Sutej.

Važno je pri tem, da smo ob tej priliki opozorili merodajne kroge tudi na potrebo zaščite gostilničarjev - kmetovalcev sploh in zahtevali, da se izvede revizija vseh zaščite potrebnih gostilničarjev - kmetovalcev na pravični osnovi.

NEKAJ O NASTANJEVANJU VOJSKE IN MORNARICE

Z ozirom na pogosta vprašanja, katere prostore lahko rekvirira vojaštvo za svoje potrebe pojasnjujemo, da se ne smejo rekvirirati v smislu zakona o nastanjevanju vojske in mornarice prostori, ki so neobhodno potrebni za stanovanje gospodarja in njegove družine. Pravilnik k temu zakonu je točnejši in pravi, da se je treba pri določitvi prostorov ki so neobhodno potrebni za stanovanje gospodarja in njegove družine ravnati po nastopnem:

Posebne sobe se določijo samo za zakonke (moža in ženo) z majhnimi otroki in za bolnike. Otrok in neporočenih oseb iz iste rodbine se more nastaniti po več v eni sobi, kakor je pač soba velika. Število prostorov, ki jih je treba pustiti

HOTELIRJI IN GOSTILNIČARJI!

Nabavite si za Vaše goste

planinsko cvetlični med

le v MEDARNI

LJUBLJANA - Židovska 6

katera Vas najbolje postrže.

kot neobhodno potrebne za stanovanje gospodarja in njegove družine, določi za vsak konkretni primer komisija 3 članov, ki jo odredi občinsko oblastvo.

Kar se pa tiče rekviriranja poslovnih lokalov v vojaške svrhe v mirni dobi, o tem dobe interesenti vsa potrebna pojasnila pri pristojnih združenjih.

Poročilo o vinski trgovini

Krško od 24. novembra. V zadnjem času se opaža precejšnje zanimanje za vino iz tukajšnjega okoliša. Cene se gibljejo 4 do 5 din za liter. Gotove množine finejših vin so bile prodane po 5.5 din, manjše od slabših vin so bile prodane tudi po 3.50 din.

Novo mesto od 23. novembra 1939. Vinska kupčija je le minimalna, cene so precej čvrste in se sučejo od 4 do 4.50 din za liter povprečno dobrega vina. Boljša sortna vina so primerno dražja in sicer od 5 do 6.50 din. V zalogi za odprodajo je najmanj 1/4 letošnjega pridelka, kar je računati, da znašajo prodajne zaloge nad 10.000 hl. Kljub temu, da je sedaj vinska kupčija v zastoji, računajo vinogradniki na to, da bodo proti spomladni cene vinu ugodne in ne hite s ponudbami, če tudi so v slabem finančnem položaju.

Crnomelj od 24. novembra 1939. Cene so okoli 4 din. Pri večjem odvzemu se dobi po navedeni ceni izvrstno kvaliteto. Eden producent ima 40 hl najboljše kakovosti in ga proda skupno po 4 din.

Dol. Lendava od 24. novembra 1939. V letu 1939. je bilo po uradni ugotovitvi v lendavskem srezu pridelano 10.150 hl vina, in to belega 8.450 hl, rdečega 1700

hl. Od skupnega pridelka je 6.200 hl vina od žlahtnih cepljenih sort, 3.950 hl pa je še vina domačih sort pomešanim z vinom direktno rdečih sort (hibridov, samorodnic). Okoli 1000 hl je še neprodane zaloge iz leta 1938. Vinska kupčija miruje. Pravega povpraševanja po novih vinih še ni. Cena vin je: slabša vina 3 do 3.50 din, srednja 4 do 4.50 din, sortirana 5 do 6 din in buteljčna vina (veleposestvo Lendava) 7 do 10 din. Sliovka (dvakrat žgana) se nudi letos zelo poceni od 12 do 15 din za liter.

Ptuj z dne 26. XI. 1939. Povpraševanje za vino je dokaj živahno. Temu primerne so tudi cene letošnjemu vinskemu pridelku, katere so zadovoljive ter se sučejo za mešana vina od 3.50 do 4.50 din, za sortna vina pa od 4.50 do 7.50 din. Cene so različne z ozirom na to, ker so v tuk. srezu 3 jako različni vinski okoliši: 1. Haloze, 2. Slovenske gorice, 3. Ormoške gorice vključno Jeruzalem.

Tujsko prometna zveza poroča

Glasom okrožnice Tujsko prometne zveze v Mariboru, je skupni redakcijski odbor Tujsko prometnih zvez v Ljubljani in Mariboru sklenil, da bosta zvezi izdali zimski propagandni lepak Slovenije, ki bo služil v prvi vrsti propagandi v naši državi in pa propagandi v ohih nevtralnih državah, kjer obstoječi predpisi za potovanja v inozemstvo interesentom še omogočajo obisk naših zimsko sportnih postojank in zimsko turističnih krajev.

Zvezi bosta na merodajnih mestih skušali doseči spremembo § 11. želez. pot. tarife, predvsem znižanje sedaj predpisane razdalje 200 km, kot pogoj za uživanje ugodnosti brezplačnega povratka in pa spremembo predpisov glede nedeljskih povratnih kart, ki naj bi veljale tudi ob praznikih. Istotako se bosta zavzeli pri pristojnih oblastvih za primeren razpored zimskih šolskih počitnic. Zvezi prosita, da naj jima interesenti čim prej sporoče lastni propagandni program za predstoječo sezono in tozadevne krajevne potrebe.

Avtomobilski vodnik v Jugoslaviji. Založba »IRO« v Münchenu ima namen izdati okusen avtomobilski vodnik za Jugoslavijo, ter se bo razpečaval v vseh večjih knjigarnah in turističnih birojih v Nemčiji.

Ukinitev propagandnih zastopstev v inozemstvu. Glede na nastali mednarodni položaj, je centrala »Putnika« ukinila naslednja naša turistično propagandna predstavništva v inozemstvu: Düsseldorf (g. Grabmayr), München (g. Schleicher), Bruxelles (g. Akivisson) in Haag (g. dr. De la Faille). Filijale »Putnika« v Berlinu in v Parizu se vzdržujejo še naprej, vendar v omejenem obsegu. Isto velja za Oficielne turistične biroje kraljevine Jugoslavije na Dunaju, v Pragi in v Budimpešti. Biletarnice »Putnika« v naši državi poslujejo v dosedanjem obsegu.

Zimska propaganda na Madžarskem. Na Madžarskem je kljub mednarodnemu položaju veliko zanimanje za obisk naših zimsko sportnih postojank in turističnih krajev v zimski sezoni. Zato so podvzete potrebne mere, da se naša turistična propaganda na Madžarskem poglobi ter je bil pri uradnem madžarskem turističnem biroju »IBUSZ« v Budimpešti ustanovljen posebni oddelek za Jugoslavijo. Delovanje tega oddelka nadzira delegat »Putnika« v Budimpešti g. Vladislav Zubković. Članstvo, ki je interesirano na zimskem turizmu vabimo, da dostavlja redno in v zadostnih količinah turistično propagandni material, prospekte, slike, opise in podatke o gostiščih in postojankah na naslov: Vladislav Zubković, »Putnik«, tistviselöje a Jugoszlav Kiraly Követsegnel, Budapest IV., Veres Palne utca 17.

Kupujte vozne karte za železnico pri »Putniku«. Ker so usodepolni dogodki v Evropi močno prizadeli naše tujsko prometne organizacije, so naravno padli tudi njihovi dohodki, vsled česar je ogroženo nadaljnje delovanje obeh tujsko prometnih zvez v Mariboru in Ljubljani. S tem, da se kupijo vozni listki za železnico pri biletarnicah naznačenih tujsko prometnih zvez, se podpira njihova blagajna. Vozni listki kupljeni pri teh biletarnicah se izdajajo po istih cenah, kakor pri železniških blagajnah in sicer dva dni pred začetkom potovanja. Tam

lahko prejmete tudi vse podrobne podatke o potovanju.

Kolektivna časopisna reklama za zimsko turistično sezono 1939-40 v Sloveniji. Ker ni računati pri sedanjem mednarodnem položaju na večji dotok inozemskih turistov in sportnikov, si moramo prizadevati, da povečamo notranji tujski promet in moramo vsled tega čim bolj razširiti turistično propagando za zimsko sezono v naši državi. Ker je kolektivna časopisna reklama ena najbolj uspešnih, učinkovitih in cenjenih oblik turistične propagande, zato nameravata obe zvezi vršiti kolektivno propagando pri 8 domačih časopisih, kjer bodo interese lahko po skrajno nizkih cenah objavljali svoje oglase. Tako n. pr. stanjejo potom naznačenih zvez oddani oglasi v »Jutru« za trikratno objavo 90 din, v »Slovenec« istotoliko, v »Hrvatskem dnevniku« v Zagrebu stane 3 kratna objava samo 67.50 din, v »Jutranjem listu« 3 kratna objava 90 din, v »Novostih« 3 kratna objava 75 din, v »Politiki« v Beogradu 3 kratna objava 126 din, v »Pravdi« v Beogradu, 3 kratna objava 45 din in »Vreme« v Beogradu, 3 kratna objava 30 din. Vse podrobne podatke zahtevajte pri pristojnih tujsko prometnih organizacijah.

Opozorilo gostilničarjem ki imajo v svojih gostinskih lokalih radio-aparate in gramofone

V »Gostilničarskem vestniku« z dne 31. oktobra t. l. je bilo na strani 4. objavljeno naše prvo opozorilo glede plačila avtorskih nagrad za radio-aparate in gramofone. Na podlagi tega opozorila, odnosno naših pismenih opominov, so številni gostilničarji in kavarnarji zaostalo avtorsko takso plačali na čekovni račun Poštne hranilnice v Beogradu štev. 59.151, glaseč se na »Avtorska poslovnicca Udrženja jugoslovenskih muzičkih avtorov (»UJMA«) - Ljubljana«, drugi pa tega navzlic opozorilu in pojasnilu Zveze v isti številki »Gostilničarskega vestnika« niso storili, ker se najbrže zanašajo na to, da nam ne bo mogoče ugotoviti, v katerem času so imeli radio-aparat ali gramofon v svojem gostinskem obratu. — Pišejo nam, da so imeli aparat v svojem privatnem stanovanju ali pa, da naše navedbe niso točne.

Ponovno opozarjamo, da se da v danem primeru uradno pri pristojnem davčnem uradu brezdomno ugotoviti, za kateri čas so gostilničarji plačali avtorsko takso za radio-aparate in gramofone po tarif. post. 99 in 99a, tako da bomo s tožbo, ki bi jo morali vložiti, na vsak način uspel, gostilničarji pa bodo imeli nepotrebne advokatske in sodnijske stroške.

Zato opozarjamo še enkrat vse gostilničarje in kavarnarje, ki imajo v svojih gostinskih obratih radio-aparate in gramofone, da plačajo predpisano avtorsko takso na vsak način najdalje

Josip Zabavnik,
višji vinar. nadzornik v p.
Maribor

Sodobna nega transportne posode

Izkušeni vinarji so si edini v tem, da so tudi najboljše vina pokvarijo v slabih transportnih sodih.

Neprijetni pojavi pri transportni posodi so splošno znani. Znano je, da večina gostilničarjev in drugih odjemalcev vina ne poklanja dovolj pozornosti transportnim sodom. Malo jih je, ki sod vsaj izplahnejo s hladno vodo, kje pa šele, da bi ga oprali z vročo vodo, posušili in zažveplali. Toda tudi ob dobri negi se posoda lahko kvari.

Tem neprijetnostim se je poskušalo stopiti na pot z izparivanjem. S tem je sicer doseženo pokončevanje vseh kali (glivic in bakterij), vendar pa pogosto izparivanje škodi lesu, ga zmehča, tako da posoda lahko propada.

Prešlo se je k impregnaciji sodov. Pri nas je do nedavna bila znana le impregnacija s parafinom, katera predstavlja najprimitivnejši način. Parafin namreč tvori samo plast na površini lesa, ne da bi prodril v pore, neelastičen je ter se sčasoma lušči. Razen tega imajo tudi najboljše vrste parafina (poljski, katerega se danes niti ne dobi) včasih duh po petroleju.

do 15. decembra 1939 na zgoraj navedeni čekovni račun. Izmera takse je ravidna iz našega prvega opozorila v »Gostilničarskem vestniku« z dne 31. oktobra t. l., radi jasnosti pa navajamo še sledeče:

1.) Avtorski honorar mesečnih 10-din velja za gostilne na področju Dravske banovine, izvzemši mesta Ljubljane in Maribora, kakor tudi »Združenje gostilniških podjetij za Maribor-okolico«, ki v Zvezi ni včlanjeno, za ves čas od 1. VI. 1937 do 31. XII. 1939.

2.) Za majhne gostilne v Ljubljani in Mariboru velja od 1. VI. 1939 do 31. XII. 1939 avtorska nagrada mesečnih 20-din, za večje gostinske obrate in kavarne pa mesečnih 30-din.

3.) Za gostinske obrate in kavarne na območju »Združenja za Maribor-okolico«, ki v Zvezi ni včlanjeno, velja od 1. VI. 1937 do 31. XII. 1939 avtorska taksa mesečnih 30-din.

4.) Ker so nekateri podeželski gostilničarji za čas od 1. VI. 1937 do 31. XII. 1937 plačali avtorsko takso 30-din mesečno, bomo ta preplačani znesek pisali v dobro pri proračunanju avtorske takse za radio-aparate in gramofone v letu 1940. Isto velja tudi glede event. preplačil iz Ljubljane in Maribora.

V Ljubljani 15. oktobra 1939.

»UJMA«

Gostinstvo v Nemčiji

(Nadaljevanje)

Nemška gostinska obrtna zakonodaja pozna tudi takzv. »priložnostno« dovolilo, analogno dovolilu, ki ga pozna naš obrtni zakon v § 76. odst. 8. Ta priložnostna dovolila se izdajajo od pristojne krajevne upravne oblasti do preklica odnosno do naprej določenega roka. Priložnostno dovolilo je v smislu obstoječih nemških predpisov tedaj, če je dovolilo v naprej kot kratkotrajno označeno. Če bi se tedaj tako priložnostno dovolilo raztegnilo n. pr. na več mesecev ne pridejo predpisi važeči za tako vrsto dovolil nič več v

poštev. Ta dovolila se izdajajo n. pr. pri narodnih in cerkvenih slovesnostih, pri vojaških vajah, na dan narodnih praznikov, pri zborovanjih, ob priliki romanja, obhodov itd. Pri mladinskih proslavah in sportnih prireditvah se izda priložnostno dovolilo z dodatkom, da se ne sme točiti alkoholnih pijač. Priložnostno dovolilo pa se mora prvenstveno izdati onim lastnikom trajnih dovolil, ki prebivajo na kraju prireditve in na kraju predvidene izrabe priložnostnega dovolila. Takšno dovolilo se lahko raztegne na vse pravice, ki se sicer dajo le s trajnim dovolilom. Izjema je prodaja žganih pijač, ki se s takšnim dovolilom ne more vršiti.

Poglejmo si nekoliko ureditev »vino-točev pod vejo«, ki so zajeti tudi z gostilniškimi predpisi. Bivši avstrijski »Buschenschank« je poznan v Nemčiji pod imenom »Strausswirtschaft«, »Besenwirtschaft«, »Kranzwirtschaft« ali »Heckenwirtschaft« oziraje se nato, če izobesi vinogradnik šopek ali metlo kot znak točenja lastnega pridelka. V Nemčiji poznajo poleg vinotoča tudi »točenje sadjevca«, kar je pri nas nepoznano in se sadjevec lahko v veliko našo škodo z gotovimi omejitvami po kmetovalcih brez dovolila upravne oblasti toči in prodaja.

Na vinotočih se smejo prodajati pecivo, ki se običajno uživa pri vinu, tobačni izdelki, vžigalice in razglednice, dočim je najstrožje prepovedana godba in oddaja gorkih jedil vsake vrste. Na teh vinotočih se sme prodajati v omejenem roku samo vino ali sadjevec lastnega pridelka. V posameznih deželah je tudi predpisano, da se sme n. pr. prodajati vino le zadnje trgovce n. pr. na Württembergem ali da se sme prodajati na vinotočih vino, ki je pridelok zadnjih dveh let n. pr. na Hesenškem itd. Vinotoč se sme izvajati le v prostorih, ki se nahajajo na posestvu takega vinotočarja. Prepovedano je n. pr. izdajati dovolilo za vinotoče prosilcem, ki bi n. pr. pred trgovijo vzeli v zakup vinograd. Vinarskim drugim se takšna dovolila ne morejo izdajati.

Stalnemu dovolilu se lahko dodajo posebni dodatki bodisi z dovolilom ali pa naknadno že po izdaji dovolila. Dodatek je vzporedna odredba nekega dovolila, s katero se lastniku istega odreja, da nekaj naredi ali opusti. Izdajo takih dodatkov se ne prepušča prosti presoji oblasti, temveč je njih izdaja vezana na gotove stvarne predpostavke. Te predpostavke se morajo tikati varstva gostov, uslužbenecv in delavcev glede nevarnosti za življenje, zdravja ali morale, odnosno se morajo nanašati na varstvo prebivalcev zemljišča in sosednjih zemljišč.

Takšen dodatek bi se n. pr. nanašal na prepoved obiska določenega gostinskega obrata po vlačugah, ker bi se s tem ogrožala morala gostov, dočim se določilo, da se ne sme srečati notoričnim pijancem ne smatra za dodatek. Ravno tako se ne more smatrati odredba za skrajšanje policijske ure kot dodatek, ker je policijska ura urejena s posebnimi predpisi.

Dovolilo se lahko odvzame, če so bila naknadno poznana pristojnemu oblastvu dejstva, ki onemogočajo izdajo dovolila n. pr.: Prosilec je podvržen pijanstvu, hazardiranju, nemoralu, izkoriščanju neizkušenih oseb itd., podjetnik je dosegel izdajo dovolila z lažnjivimi navedbami, način obratovanja je samostalno spremenil in toči nedovoljene pijače ali vrši obrat v nedovoljenih prostorih, podjetnik vodi obrat brez dovoljenja potom zastopnika, podjetnik ali njegov zastopnik ne izpolnjuje v dovolilu naznačene dodatke, odnosno zaposluje v svojem obratu osebe, ki bi jih v smislu obstoječih predpisov ne smel zaposliti.

Zanimiva je ureditev policijske ure v Nemčiji. Najvišje deželno oblastvo odnosno po njem odredeno oblastvo mora izdati odredbe v pogledu policijske ure po zaslišanju gospodarskih korporacij delodajalcev in delojemalcev gostinskega obrta. Pri tem se mora določiti, kdaj se policijska ura začne, kdaj se konča, pod katerimi predpogoji se lahko podaljša ali skrajša in kako se izvajanje policijske ure nadzoruje. Skrajna meja za policijsko uro je 1. ura ponoči, v kolikor ne dovoljujejo izjeme posebne lokalne razmere glede katerih odloča deželno ali po njem določeno oblastvo. Pod policijsko uro razumevamo tedaj oni čas, s katerim nastopom se radi javne varnosti in reda ne more nič več izvrševati gostinske obrti. Policijska ura je odredjena za vsa državo le v okviru, dočim izdajajo točnejša dovolila deželna oblastva. S policijsko uro je prepovedano točiti vse pijače, oddajati jedila in druga poživila tako, da zajame policijska ura gostinsko obrt v njegovi celoti. Policijska ura se tedaj ne nanaša na hotelske ali bolje prenočevalne obrate nekega gostinskega podjetja, vendar omejuje tudi v tem pogledu oddajo jedil in pijač hotelskim gostom na ta način, da se smejo pijače in jedila tem osebam oddajati le izven gostinskega lokala n. pr. v tujskih sobah itd. Ker

Prava domača kapljica
ORIGINAL
FRUŠKOGORSKI BISER
PRVOVRSTNA VINA V SODIH IN STEKLENICAH
VELEKLETARSTVA

B. MOSER

Z E M U N - MOSEROVA I
Zastopstvo v Ljubljani
M. CESAR
LJUBLJANA VII - Gasilska 3 Tel. 2369
Zahtevajte cenik!

Ravno tako niso zadovoljevali aparati na koks, oglje itd.

Kljub vsem tem slabim stranem pa je pomenila ta metoda važen korak naprej.

Medtem je v zadnjih letih doseženo ono, česar smo si že dolgo želeli. Srečna kombinacija dovršene električne aparature ter nekkih vrst mase, rešuje vse probleme negovanja transportne posode.

Zahteve, ki jih stavljamo na dobro impregnacijo, so številne in velike.

Masa mora prodreti globoko v pore lesa ter jih izpolniti, medtem ko mora na površini pustiti le tanko, enakomerno plast.

Da bi se to doseglo, je treba les predvsem popolnoma izsušiti ter sterilizirati, nato segreti na določeno temperaturo (160° C). Samo maso je treba segreti točno na ono temperaturo, na kateri postane lahko tekoča in v stanju, da stopi v pore lesa. Izpod te temperature je težje tekoča, ako pa se preveč segreje, se razkrajja in kvari.

Moderna električna aparatura, v prometu pod imenom »Calventon«, sestoji iz dveh delov: aparata za sušenje in segrevanje sodov z vročim zrakom ter avtomatskega kotla za topljenje mase. S prvim aparatom se sesajo velike količine vročega zraka skozi veho v sod. Zrak izstopa na malo veho, noseč s seboj vso vlago. Sod se tako suši z zrakom segretim na 380° C. Pri tem procesu se les tudi v globine nekaj mili-

metrov segreje za preko 130° C, katera toplota uničuje vse kali.

V tako segret sod se vlije raztopljen masa, sod se zamaši ter valja, da se masa razdeli po vsej površini. Nato se masa zopet izlije. Vse kar je preveč, odteče, ter ostanejo samo izpolnjene pore ter tenka prevlaka. Ako pogledamo s svetilko v sod, vidimo natančno kako fina in enakomerna je ta plast.

Ves postopek je v praksi enostaven in hiter, pri tem pa siguren in poceni. Kotel za topljenje mase ima vgrajeno avtomatsko stikalo, katero drži maso vedno na določeni temperaturi ter preprečuje, da bi se masa preveč segrela. Posebna izolirana cev vodi maso brez izgube toplote naravnost v sod. Vgrajen je tudi indikator, kateri kontrolira količino iztekle mase. Aparat ne zahteva nobene montaže, je lahko prenosljiv ter zavzema le malo prostora. Vse delo opravlja ena sama oseba brez vsakega truda. Uporaba toka je majhna ter znaša le 1.2 Kw za hl sodov. Za 1 hl je treba kakih 250 gramov mase.

Posebno pozornost je treba obrniti na izbiro mase. Masa mora izpolnjevati vse pogoje, katerih glavni so:

Popolna nevtralnost. V nobenem slučaju ne sme masa vplivati na vino, niti obratno. Ona mora biti neobčutljiva na pram kislinam, bakterijam in nizkim temperaturam. Mora biti elastična ter se ne sme luščiti. Pri vsem tem mora

biti trda, da se pri pranju ne bi snela. Impregnirani sodi se perejo samo s hladno vodo in drobnimi kamenčki. Vse te lastnosti mora masa obdržati dolgo vrsto let.

Malo je vrst, katere odgovarjajo tem zahtevam. One so ponavadi produkti tovarn pivovarniške smole, ker so izdelki slični ter se od danes morajo uvažati iz inozemstva. Sicer so ostala sredstva na bazi parafina ali sličnih materialov ter ne odgovarjajo.

Dobra impregnacija ščiti les od vseh glivic, očetnih bakterij itd. S tem ščiti vino od pokvarjenja. Preprečuje, da bi se les navzel barve ali druge tekočine. Končno zapira dostop zraku ter vzdržuje vino v onem stanju, v katerem je vliito v sod. Dobro impregniran sod traja mnogo dalje ter je sposoben za neizmenično vporabo za črna in bela vina, žganje itd. Impregnacija sama je trajna ter se mora obnoviti pri transportni posodi čez kakih 5 do 6 let, pri ležečih sodih pa šele mnogo pozneje.

Opisanih aparatov je do sedaj le malo v državi. Vendar pa so doseženi rezultati tako odlični, da se bodo sigurno hitro razširili. Mnogi lastniki aparatov še sedaj vršijo impregnacijo drugim strankam ter ljudje plačujejo tudi po 25 in 30 par po litru vsebine, kar je dokaz, koliko se jim zdi vredna. Če vsa memo v poštev vrednost sodov, izgleda ta strošek res upravičen in zelo rentabilen.

zajame tedaj policijska ura le gostinski posel se tedaj ne nanaša na neobratno postrežbo z jedili in pijačami onih oseb, ki niso gosti gostinskega obrata, temveč so le privatni gosti ali nastavitelji gostinsk. podjetnika, če se oddaja brezplačno in predvsem iz osebnih motivov tem osebam pijačo in jedila. Potemtakem se ločijo gosti v goste, ki pridejo v lokal z namenom, da so postreženi proti plačilu od gostov (Besuchsfreunde), ki pridejo kot prijatelji gostinskega podjetnika na obisk. V Nemčiji imamo tedaj za te dve vrsti gostov sledeča dva izraza: »Schankgast« in »Besuchsfreund«. Če se ugotovi, da se točenje ni vršilo iz neke osebne naklonjenosti in iz nekega posebnega razmerja med gostiteljem in gostom, temveč iz gospodarskega interesa gostilničarja, potem se ne gre za točenje, ki je ločeno od obrtnega poslovanja, temveč se smatra za obrtno točenje za gostilniške goste, za katere veljajo brezobzirno predpisi tičeči se policijske ure. Nemško sodstvo se je moralo pečati n. pr. z vprašanjem, kdaj preneha biti gost »gostilniški gost« in kdaj »privatni gost« gostilniškega prijatelja. Lahko bi se zgodilo, da bi se gost n. pr. smatral od gostilniškega podjetnika do policijske ure gostilniškega gosta, po policijski uri pa bi pretvoril tega gosta v privatnega gosta ali v svojega prijatelja, ki je na obisku. Sodišče je z neko odločbo pripoznalo možnost take prelevitve, vendar se ne sme gostilniškemu podjetniku odvzeti osebne svobode glede sprejemanja obiskov ali brezplačne postrežbe, če ne obstoje za to gotovi podatki, ki spremembo nedvoumno ugotovijo. Dolgo časa je bilo sporno celo to, če je po policijski uri prepovedano tudi bivanje v lokalih gostinskega obrata, ne da bi se točilo ali oddajalo jedila in poživila. Po svojem časnem izreku sodišča se v takih slučajih policijska ura ni mogla uporabljati, ker samo bivanje gostov v lokalih brez točenja pijače in oddaje jedil še ne pomeni izvrševanje gostinskega obrata. To stališče je pozneje sodišče spremenilo, kakor hitro so bili izdani predpisi o nočnem miru, redu in varnosti in o poglobitvi družinskega življenja. Po tej razsodbi se mora izvajati policijska ura sedaj tudi za one goste, ki n. pr. iz komoditete ali iz kakega drugega povoda ostajajo v obratu n. pr. radi čitanja ali igranja kart. »Suhigosti« lahko ostajajo preko policijske ure v gostinskih obratih le izjemoma n. pr. pri nemirih na cesti, ali pri nenadnem viharju. Tudi prodaja pijače čez ulico je zajeta s predpisi o policijski uri.

Razdelitev vinorodnih okolišev

Dravska banovina je razdeljena v XIII. vinorodnih okolišev in sicer:

I. Pohorje: Obronki Pohorja, ki se razprostira od Ruš vzdolž ceste Ruše — Maribor — Konjice do Stranice. Ta okoliš se deli na tri dele:

a) Pekre — pogorje Ruš do vključno Pekar; b) vzhodni obronki Pohorja: Razvanje — Fram — Slov. Bistrica; c) Vinarje — Konjice.

II. Kozjak in Zg. Slov. Konjice. Pogorje med Dravo od Selnice do ceste Sv. Martin — Vurberk — Sv. Lenart — Sv. Ana, med Sčavnico ter med severno državno mejo. Ta okoliš se deli na dva dela:

a) Kozjak in Gornje Slovenske gorice zapadno od železnice Maribor — Spilje.

b) Gornje Slovenske gorice vzhodno od železnice Maribor — Spilje.

III. Srednje Slovenske gorice. Meje: Cesta Sv. Martin — Vurberk — Sv. Lenart — Sv. Ana — Sčavnica do ceste Cezanjevci — Savci — Velika Nedelja, železnica do Ptujja, od tam Drava do Sv. Martina.

IV. Ormoško - ljutomerske gorice. Meje: Sčavnica, vzhodna banovinska meja, cesta Središče — Ormož — Velika Nedelja — Savci — Cezanjevci do Sčavnice.

V. Gornje - radgonske gorice tvorijo pogorje med Muro in Sčavnico.

VI. Prekmurske gorice tvorijo pogorje v srezih Dol. Lendava in Mur. Sobota.

VII. Haloze in obrobno pogorje: Meje: Vzhodna banovinska meja do železnice Rogatec — Grobelno — Pragersko —

Ptuj ter Drava do meje. Ta okoliš se deli na štiri dele:

a) Spodnje ali vzhodne Haloze: leži jugovzhodno od ceste Borl — Sv. Barbara v Halozah. Sem spadajo občine: Zavrč (bivše občine: Gorenjski vrh, Turški vrh in Zavrč) in Sv. Barbara v Halozah (bivše občine: Sv. Barbara v Halozah, Sv. Elizabeta, Slatina, Gradišče, Gruškovce).

b) Srednje Haloze: leže zapadno od ceste Borl — Sv. Barbara in vzhodno od ceste Jurovci — Zetale. Sem spadajo občine: Leskovec (bivše občine: Veliki okič, Skorišnjak, Vel. Varnica, Sv. Andraž v Halozah), Pobrežje (bivše občine: Dravec in Vareja) in deloma Podlehnik (bivše občine Podlehnik, Gruškovje, Sedlašek).

c) Gornje ali zapadne Haloze: leže zapadno od ceste Jurovci — Zetale. Sem spadajo občine: Podlehnik deloma (bivše občine: Sv. Trojica, Nova Cerkev in kat. občina Strajna od bivše upravne občine Dolena), Ptujška gora (bivša občina Ptujška gora in od bivše upravne občine Dolena, kat. občina Dolena), Zetale (bivše občine: Zetale, Dobrina in Crmožišče), Majšperk (bivše občine: Majšperk, Sv. Bolfenk v Halozah in kat. občina Sveča od bivše upravne občine Stoprce), Jelovec-Makole (bivše občine: Sv. Ana, Jelovec, Dežno in kat. občina Stoprce od bivše upravne občine Stoprce).

Kakšni trsni izbori in vinski tipi se priporočajo?

V lažjo orientacijo našega gostilničarstva naj v naslednjem navedemo trsne sorte, ki jih priporočajo strokovnjaki vinorodnih okolišev.

I. Pohorje: a) Pekre: renski rizling, beli burgundec, zeleni silvanec; b) Razvanje - Fram - Slovenska Bistrica: laški rizling, renski rizling, beli burgundec; c) Vinarje - Konjice: laški rizling, zeleni silvanec, beli burgundec, modri burgundec, vraneček, modra frankinja. Kot posebne sorte v vseh treh predelih se priporočata rdeči traminec in rulandec.

II. Kozjak in Gornje Slovenske gorice: a) Zapadno od železnice Maribor - Spilje: beli burgundec, laški rizling, zeleni silvanec; na Kozjaku, zlasti pri Sv. Urbanu in Kamnici rumeni muškati; b) Vzhodno od železnice Maribor - Spilje: beli burgundec, laški rizling, zeleni silvanec. Za posebno ugodne lege v obeh predelih: renski rizling in muškati silvanec ter izjemoma modre sorte za oba predela: modra portugalka, modra frankinja in modri burgundec.

III. Srednje Slovenske gorice: laški rizling, zeleni silvanec in beli burgundec splošno, posebej v ugodnih legah rdeči traminec, rulandec in modri burgundec.

IV. Ormoško - ljutomerske gorice: šipon, laški rizling in beli burgundec splošno, posebej zeleni silvanec, muškati silvanec, Bouvierjeva ranina in modri burgundec.

V. Gornje - radgonske gorice: laški rizling, beli burgundec in zeleni silvanec splošno, posebej šipon, renski rizling, bela klevna in Bouvierjeva ranina.

VI. Prekmurske gorice: laški rizling, zeleni silvanec in beli burgundec splošno, posebej modri burgundec mesto kudarke in bela klevna za poskus.

in od občine Poljčane bivša občina Hrastovce.

d) Obrobno pogorje: na obronkih Donačke gore in Boča do železnice Rogatec — Grobelno — Pragersko.

VIII. Smarsko - rogaško - kozjanski in celjski okoliš. V srezu Smarje, južno od železnice Rogatec — Grobelno ter v celjskem srezu južno in vzhodno od železnice Grobelno — Celje — Laško.

IX. Drameljsko - savinjski okoliš med železnico Šoštanj — Celje — Poljčane ter Dravinjo do Konjic.

X. Bizeljsko in Posavje v breziškem srezu.

XI. Krško - kostanjeviški okoliš v krškem srezu na levem in desnem bregu Krke, izven zapadnega dela s središčem v Mokronogu.

XII. Novomeško - mokronoški okoliš v novomeškem srezu in v zapadnem delu sreza Krško s središčem v Mokronogu. Sem spadajo tudi vinogradi v srezu Litija.

XIII. Črnomeljsko - metliški okoliš v srezu Črnomelj.

Ti okoliši so določeni v glavnem glede na že dosedaj več ali manj tipično produkcijo vina, deloma pa tudi glede na kakovost zemlje. Te okoliše so proučili priznani vinarski strokovnjaki in izdelali tudi predloge za trsni izbor na podlagi dosedanjih izkušenj tam, vinogradnikov, kakor tudi s posebnim ozirom na potrebe in zahteve vinske trgovine in potrošacev.

VII. Haloze in obrobno pogorje:

a) Spodnje Haloze: renski rizling, laški rizling in šipon splošno, posebej burgundec in zeleni silvanec; b) Srednje Haloze: laški rizling, beli burgundec in zeleni silvanec splošno, posebej renski rizling in rdeči traminec; c) Gornje Haloze: renski rizling, laški rizling in rdeči traminec splošno, posebej beli burgundec in zeleni silvanec; d) Obrobno pogorje: laški rizling, beli burgundec in zeleni silvanec, za poskus rani rdeči veltinec.

VIII. Smarsko - rogaško - kozjanski in celjski okoliš: laški rizling, zeleni silvanec in beli burgundec splošno, posebej rdeči traminec in Bouvierjeva ranina za poskus.

IX. Drameljsko - savinjski okoliš: zeleni silvanec, laški rizling in beli burgundec splošno, posebej modra frankinja.

X. Bizeljsko in Posavje: laški rizling, zeleni silvanec in beli burgundec splošno, posebej rdeči traminec ter modre sorte: žametasta črnina, modra frankinja in modra portugalka.

XI. Krško - kostanjeviški okoliš: V tem okolišu naj se goji več črnih sort kot belih, in sicer $\frac{2}{3}$ črnih in $\frac{1}{3}$ belih. Od modrih sort: žametasta črnina, modra frankinja in modra portugalka; od belih: rdeča kraljevina, laški rizling in žlahtnina splošno, posebej beli burgundec, zeleni silvanec in rdeči traminec.

XII. Novomeško - mokronoški okoliš: rdeča kraljevina, laški rizling in žlahtnina splošno, beli burgundec, zeleni silvanec in rdeči traminec ter modre sorte: žametasta črnina, modra frankinja in modra portugalka.

XIII. Črnomeljsko - metliški okoliš: rdeča kraljevina, laški rizling in žlahtnina splošno, posebej beli burgundec, zeleni silvanec in rdeči traminec, ter modre sorte: žametasta črnina, modra frankinja in modra portugalka.

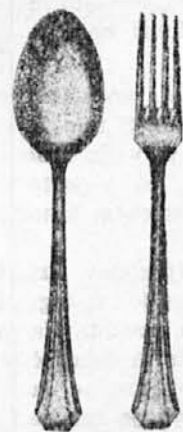
V. vinska razstava in sejem v Ormožu se bo vršila dne 10. decembra 1939. Vinske razstave in sejmi v Ormožu so znane po svoji obsežnosti, uspehu in priljubljenosti ter spadajo med najbolj posečane tovrstne prireditve v Sloveniji. Letošnji pridelek Ormoško ljutomerskih gorc se posebno odlikuje po svoji fini aromi, harmoničnem okusu, visokem odstotku alkohola ter zraven vsega tega še po zelo zmerni ceni. Prireditelj Kletarsko društvo v Ormožu, zadruga z omejenim jamstvom, bo samo razstavilo ca 3000 hl vin lastnega pridelka svojih članov, vkletenega v velikih zadržanih kletih. Obiskovalci razstave bodo imeli pri tej priložnosti priliko, si ogledati kleti in naprave največje slovenske vinogradniške zadruge. Vsi gostilničarji, hotelirji, restavraterji in drugi interesentje so najljubnejše vabljeni, da se vinske razstave in sejma v Ormožu udeležijo. Otvoritev je ob 9. uri, zaključek ob 18. uri. Železniške zveze z Ormožem so prav ugodne.

Šušmarstvo z alkoholnimi pijačami rak rana za naše narodno gospodarstvo, zdravje in ljudsko moralo

Šušmarska kuga, ki se je pred leti ugneznila po naši lepi Sloveniji je dobila popoln razmah z dovoljenjem žganjkuhe, zlasti pa še s trošarinskim zakonom iz leta 1932, ko se je vinogradnikom dovolila 5 literska prosta prodaja vina. O tem smo pisali že mnogo, potrebno pa je, da si stvar še ponovno ogledamo.

Z nelegalnim točenjem (v mnogih krajih se šušmarijo tudi že jedila) ni oškodovan samo gostilničar ampak so udarjeni vsi sloji. Saj ne sprejema od količin, ki se potrošijo po teh zakotnih vinotočih državna blagajna prometnega davka, kahor tudi ne pridobnine od šušmarskih zaslužkov. Največ pa trpijo pri tem samoupravne finance zlasti občinske, katerih je precejšni del vir dohodkov ravno trošarina na alkoholne pijače. Ker izpadajo ti viri v vedno večji meri vsled vedno bolj razvitega šušmarstva, nastane v samoupravnih proračunih vedno večji primanjkljaj. Ker pa imajo samouprave zlasti občine, napram šolam, cestam, občinskim revežem in drugo svoje obveznosti in izdatke, so prisiljene iskati kritja drugim putom in iskati vir dohodkov na drug način. Naravno je, da krijejo ta primanjkljaj in izpad trošarine — to je davek, ki ga vsak potrošnik nekako nevede plača — z uvedbo novih vsakovrstnih taks, v največ primerih pa — **povišajo doklade.**

To povišanje samoupravnih doklad ustvarja pa med davkoplačevalci slabo kri in jezo na samoupravne uprave in dostikrat se čuje »prokleta gmajšna (banovina), že zopet nam je doklade povišala«. Imeli smo priliko že marsikaterega potolažiti, ako se mu je pojasnilo, da mora občina kriti svoj proračun in izdatke na tak način, ker je izpadel dohodek na trošarini. Če se na neprijavljenih vinotočih pije cenejši, je pač treba sedaj malo bolj globoko seči v žep. Samo zlodej je to, da to povišanje doklad zadene vsakega davkoplačevalca, tudi tiste, ki pri tem nečednem poslu niso bili nikdar udeleženi in se niso nikoli koristili s to ceneno pijačo. Poleg gostilničarja, ki je že itak občutno prizadet pri svojem zaslužku, so prizadeti tudi največ mali posestniki in obrtniki, ki s trdimi žulji utirajo obstanek za se in svojo družino

Jedilni pribor

v največji izbiri in po najnižjih cenah. Gostilničarji posebni popust. Posrebenje, poniklanje, pokorvanje, popravila priborov in posode restavratorskih podjetij izvršujem najceneje in takoj.

M. Ilger-jev sin

urar in juvelir

Maribor

Gospodarska ulica 15

Zahtevajte veliki brezplačni ceniki!

ter nimajo nikoli prekomernega beliča, da bi si mogli privoščiti kozarec vina ne pri gostilničarju in ne pri šušmarju.

Da se na takih črnih vinotočih največ pijačije in troši, nam ni potreba posebej povdarjati. Saj vsakdo ve, da ravno pri ceni pijači ljudstvo največ zapravi. Šušmar toči po navadi manjvredna vina — dostokrat pokvarjena — po največ pa pristno šmarnico, v primerih pomešana s sadjevcem. Ker se taka brozga toči po 3 do 4 dinarje za liter — pri čemer šušmar, ki nima nobenih dajatev še vedno mastno zasluži — ima privlačno silo. »Saj je poceni, pojdemo!« Za prvi liter še gledajo kateri bo plačal, ko ga pa dobe malo pod kapo, jim ni več žal za dinarje. Popiva se vso noč dokler ni pognan zadnji dinar od tedenskega zaslužka. In to po večini mladina. V nedeljo zjutraj pa se priziblje domov k svoji materi — na hrano — ki je itak revna in je mogla ves teden biti v dnini pri sosedu, da si je mogla kupiti najnujnejše.

In to se širi in širi. Eni izvršujejo to nečedno obrt že bolj očitno — pod pretvezo, da je zastoj — drugi so zopet bolj previdni. Izneslo se je že, da si naj otvorijo tako obratovalnico na seniku, po drugod se pa spravijo v hlev. Tu se shajajo po večerih mladi in stari obojega spola, pijačijejo po cele noči in dobijo po potrebi tudi prenočišče.

Ali bi oblasti verjele, da nastane lahko mnogo požarov ravno radi takih obratovališč? Vprašamo se, kje je tu morala?

Priznati moramo, da posvečajo v zadnjem času oblasti malo več pažnje tej nečedni obrti, vemo pa tudi, da je za pobijanje tega zla mnogo premalo kontrolnih organov. Najzalognejše poglavje v tem pa je, da ti kontrolni organi pri izvrševanju svoje zares težke in naporne službe, v velikih primerih ne najdejo razumevanja ravno pri osebah, ki so v prvi vrsti dolžne skrbeti za občinsko blagajno in za blagor vseh občanov ne pa samo za žepe posameznikov.

Na to žalostno dejstvo se bomo še povrnili. B.

Šušmarstvo z alkoholnimi pijačami ima bodočnost

Nekako čuden naslov boste rekli, a kako resničen je, boste izprevideli iz naslednjih vrstic.

Gostilničar, zlasti na podeželju, ima po največ poleg svojih obratnih prostorov le še svojo spalnico, kakšen »štibelc« za otroke in pa kako sobico za služinčad — ako jo sploh ima —. Ne vemo koliko je takih stanovskih tovarišev, ki bi imeli poleg goraj navedenih prostorov še recimo čakalnice, sprejemno sobo in pa dvorano za svoje potrebe in za svoje morebitne rodbinske slučajnosti. Smešno tako rekoč, a vendar bi v današnjih časih vse to moral imeti.

Zakaj? Saj ima vendar vsako leto enkrat god. Ob taki priliki kaj radi obiščejo priljudnega gostilničarja njegovi sosede in drugi prijatelji. Živi pa tudi z več osebami v sovraštvu ali bostrinstvu, ki mu pridejo na predvečer izraziti željo »Na mnoga leta«. Ne gre drugače kakor, da jim postavi na mizo kak literček. Pa kam? V spalnico kjer se mize ni, ali v štibelc kjer že otroci spijo? Ali mogoče v podrešno sobo k služkinji? Mora jih obdržati v svojem obratnem prostoru, kjer so mize in stoli v polni meri na razpolago — saj gostov ni. — Ti častitkarji pridejo po navadi malo bolj pozno, ker morajo poprej doma nakrmiti živino in popraviti druga domača dela. Po skromnem pozdravu od vsakega posameznika se kaj hitro razvijajo pogovori o letošnjih pridelkih, o družinskih razmerah, o zdravju v tej in tej hiši in drugih domačih stvareh in — kazalec na uri je zdrknil čez policijsko uro. Kaj sledi? Gostilničar je naznanjen in kaznovan je radi prekoračenja policijske ure.

Drugi primer, prosim:

Sin gostilničarja je odrajan, dan odhoda na odsluženje kadetskega roka se bliža. Poslovljni večeri so dandanes že med narodom udomačeni. Kateri oče ali mati bi sinu, ki že itak s težkim srcem zapušča svoj dom, mogla odreči za slovo malo razvedrila? V sosedini sta pa recimo še dva taka

sovrstnika, ki tudi odhajata, med tema eden, ki poseduje harmoniko. Ker so si bili vedno iskreni in dobri prijatelji, se zatečejo vsi k gostilničarjevemu sinu in ni izključeno, da se pridruži še mogoče njih prijateljica s poslovljnim šopkom. »Malo prigrizka in nekaj litrčkov jim morava za ponuditi«, rečejo stariši, in položijo na mizo v gostilniški sobi — ker seveda drugega primerne prostora ni.

Zdaj pa rekrut, ki je prinesel harmoniko s seboj, malo zaškriplje. Kdo bi jim zameril, ako se za slovo tudi enkrat zasuknejo?

Pa ni tako. Gostilničar prejme v nekaj dnevih pozivnico na občino kjer ga že čaka kazenska razpredelnica radi neprijavljene plesne prireditve, prekoračenja policijske ure in vedi si ga vrag kaj še vse. In tu ne pomaga noben priziv — plačati mora. Utemeljitev zavržitve tega priziva je »vršilo se je v javnem lokalu, kamor ima vsakdo dostop«.

Kdo bo le zameril gostilničarju, ki ga je že izšolalo, ako bi za svoj prihodnji god vzel svoje prijatelje pod pazduho in jim rekel: »Gremo raje tam, kjer se pije švarc«. To vino mi je v gostilni predrago, ker je zatrošarjeno in moram razen tega, čeravno ga darujem, plačati še prometni davek in pridobnino. Poleg tega bo pa še enkrat v resnici popolnoma brez skrbi in mu ne bo treba držati v rokah žepne ure — če ne bo že policijska ura.

Kdo bo zameril gostilničarju, ki ima na vrsti v bližnji bodočnosti zopet sina »za odrajat«. A bo rekel: »Mama, ti mu daj v nahrbtnik za prigrizniti«, on mu bo pa stisnil v roko nekaj okroglega s pripombo, da naj gre tja, kjer ni javni lokal, ima jih pa veliko dostop. Poglejte, šola uči. Gostilničar ne bo le prišel na cenejši račun, ampak bo lahko šel spat, bo dobro spal nele tisto noč, ampak še več drugih poznejših noči, ker mu ne bo glavo trla misel — koliko bo kaznovan. B.

ZANIMIVO VABILO NA MARTINOVA-NJE

Poznana stanovska delavca, restavraterja gg. Anica in Joško Berlič iz Ptujta sta razposlala tudi letos za proslavo Martinove nedelje na svoje goste vabilo kar v pesniški obliki. Vabilo se glasi:

Lačne nasititi,
krokarje ščititi,
mošt prekrstiti,
vince točiti,
Martina slaviti!
To dobra so dela —
in tega načela
držal sem se redno
in bom se ga vedno.

Ce greš v oštarijo,
da malo bi pijo —
poješ še klobaso,
da večji bo zraso —
še nisi grešio,
zato Te ne bo pač nikdo zašio.

Ce vidiš klobase,
ki »čiste so rase«
in vince rdeče,
vrhunec je sreče,
al' gosko pečeno —
in kratko rečeno:
privošči si vsega,
da mine zadrega.
Povrh pa še mošta
srce Ti potrošta,
in dobrega vina,
tako se slavi pri Berliču Martina!

Martinov večer bo prihodnjo nedeljo Berlič Vam izpolnil bo vsakoršno željo! To bode veselo, se rajalo, pelo in pilo in jelo, se zgodaj začelo in dolgo trpelo; zato pa le hitro na delo!

Raznoterosti

— **Novi senatorji.** Dne 12. novembra 1939 so se v vsej državi vršile volitve v senat pri katerih so bili v Sloveniji izvoljeni sledeči senatorji: gg. Smodej Franc, bivši senator; dr. Schaubach Franc, bivši senator; Brodar Janez, bivši poslanec iz Hrastja pri Kamniku in Mihelčič Alojz bivši poslanec. Imenovanja pa sta bila gg. dr. Anton Korošec, predsednik ministrskega sveta v pok. in

dr. Franc Kulovec, bivši senator in minister v pok.

— **V pričakovanju volitev v občinske uprave in narodno skupščino.** V javnosti se razpravlja vprašanje volitev v občinske uprave in v narodno skupščino. Odločitev pa še ni padla, ker se mero-dajni politiki ne morejo odločiti, kje bi pričeli.

— **Razpis volitev v Zbornico TOI v Ljubljani.** Zbornično predsedstvo je na seji od 28. septembra na podlagi odloka trgovskega ministra soglasno sklenilo, da se odloži razpis dopolnilnih volitev v zbornični svet za dobo 3 mesecev, t. j. do 7. januarja 1940.

— **Koliko gostilničarjev se je pritožilo na reklamacijski odbor v Ljubljani?** Število pritožnikov - gostilničarjev na ljubljanski reklamacijski odbor znaša cca 340.

— **Gosp. Jakov Grgašević, upokojen.** Gosp. Jakov Grgašević upravnik oddelka za tujski promet v trgovinskem ministertvu je bil upokojen. Za vršilca dolžnosti upravnika tega oddelka pa je bil postavljen večletni uradnik tega oddelka g. dr. Todorović. Gosp. Grgaševića bomo silno pogrešali pri organiziranju razstav v inozemstvu.

— **V Trbovljah nimajo gostilničarji niti enega svojega zastopnika v občinskem odboru.** V največji občini dravske banovine, kakor so Trbovlje, nimajo takojšnji gostilničarji kot največji davkoplačevalci nobenega zastopnika v občinskem odboru, zato pa je v zastopstvu precejšnje število obrtnikov-pavšalistov. Mi bi bili mnenja, da bi bil že enkrat čas, če bi se tudi gostilničarje, ki so, kakor smo že omenili, ravno v tej občini poleg TPD največji davkoplačevalci, nimajo pa nikakih ugodnosti, pripustilo do zastopstva. Gostilničarji naj bodo edini in naj se pripravijo za bodoče volitve ker bodo potem tudi politične stranke drugače računale z njimi, kakor pa dosedaj, ko niso bili nič drugega, kakor njihovi agitatorji, ki pa so jih takoj po izvolitvi — lahko bi rekli v vsakem primeru — pustile na cedilu. Kaj bi bilo, če bi se gospodarski sloji osamosvojili in začeli misliti o bodočem samostojnem nastopanju v interesu celokupnega gospodarskega življenja.

— **Poslovne knjižice.** Do 31. decembra 1939 morajo imeti vsi delavci in uslužbenci v smislu uredbe z dne 24. marca 1938 poslovne knjižice. Po tem roku ne bodo veljale delavske in poselske knjižice nič več kot legitimacija za izkoriščanje raznih beneficij v smislu delavskega in nameščenskega zakonodavstva. Po 1. januarju 1940 ne sme noben poslo-davec sprejeti uslužbenca v službo, ki ne bi imel navedene poslovne knjižice. Priporočamo v tem oziru največjo pazljivost.

— **Društvo hrvaških avtorjev.** V Zagrebu se je pred kratkim ustanovilo Društvo hrvaških avtorjev, ki bo avtorske honorarje pobiralo na področju banovine Hrvatske. Potemtakem ne bo imela centralna avtorska poslovalnica v Beogradu nič več pravice pobirati teh honorarjev v območju neznačenega društva.

— **Zopet porast malih gostinskih obratov.** Glasom statistike prijav in odjav gospodarskih obratov v Sloveniji za III. četrtletje 1939 sta pri industriji nastala dva obrata, trije pa so bili odjavljeni, v trgovini je bilo prijavljenih 179 novih obratov in 139 odjav (največ v trgovini z mešanim blagom), v obrti je bilo prijavljeno 358 obrtnikov, odjavljenih pa 143 obrtnikov, v gostinstvu pa je bilo prijavljenih 89 novih obratov in 61

odjav. Število restavracij se je zmanjšalo kar za 11 obratov, dočim je naraslo število krčem.

— **Vsak v svojo smer...** Pred nekaj tedni so v Zagrebu ustanovili Savez hrvatskih turističnih organizacija, pred par dnevi so pa ustanovili v Beogradu »Zajednico srpskih turističnih organizacija«. Namen teh organizacij je povsem jase. Slovencem bo ostal le slovenski turizem...

— **Zaračunavanje potnih stroškov ob priliki pregleda gostinskih obratov.** Na stavljeno vprašanje, kako se morajo zaračunavati stroški državnih organov ob priliki pregleda gostinskih obratov, je minister trgovine po soglasnem pristanku notranjega ministertva izdal v smislu čl. 106. zakona o notranji upravi odredbo v pogledu potnih stroškov državnih organov za pregled gostinskih obratov. Glasom tega, se v pogledu zaračunavanja potnih stroškov za pregled gostinskih obratov ne more več uporab-

Višek užitka pri kosilu

ni znabiti kaka posebno rafinirano pripravljena jed, ampak občutek, kadar vstanete od mize. Zgodi se, da od z vsemi mogočimi slasticami obložene mize vstanete vendar nezadovoljni. Zelodec Vam stavka, in prebavni aparat Vam narekuje, da nekaj ni v redu. — Tu morate napraviti zopet red! Dobro sredstvo za doseg je naravna Rogaska slatina. — Pijte pred in po kosilu po en kozarec in po možnosti tudi zjutraj na tešče, pa bo Vaša prebava kmalu zopet v redu. Lahko bodete zopet brez skrbi jedli kar Vam tekne.

Pri mizi naj torej nikdar ne manjka Rogaska slatina!

Rogaska Slatina

ljati čl. 104. pravilnika o gostilnah, kavararnah in ostalih obratih z alkoholnimi pijačami. Za redni občasni pregled gostinskih obratov velja predpis odst. 1. § 127. obrtnega zakona, če ga izvršijo državni organi po službeni dolžnosti in jim v takem slučaju ne pripada nikako povračilo potnih stroškov.

— **Podražitev jedilnega olja.** Jedilno olje se je v zadnjih tednih podražilo za več kot 20%.

— **Kakšen in kolikšen je vinski pridelek v državi?** Iz poročil, ki prihajajo iz vinorodnih področij naše države izhaja, da je pridelek za cca 30% manjši, kakor lansko leto. Najslabše je izpadla trgateg v Dalmaciji, kjer je deževje povzročilo razne bolezni. V Srbiji, posebno v Župi je bila trgateg po količini in kakovosti

Pivovarna

Jos. Tscheligi v Mariboru

Koroška c. 2 - Telefon 2335

priporoča svoje izborni

PIVO NAJBOLJŠE

KVALITETE

jako dobra, saj so imeli mošti prosečno 20%, v več slučajih celo 27% sladkorja. V južnem Banatu kakovost ni tako dobra, ker je v teh krajih zemlja jako močna, ima ravninski položaj, zato je tudi razumljivo, da se je ravno v teh krajih v največji meri zahteval nezatrošarinjeni sladkor v svrhu izboljšanja moštov. Vinski pridelek v državi se letos ceni nekaj več, kakor 3.000.000 hl.

— S prestankom glavnega obrata prestopajo tudi podružnice. Z odredbo trgovskega ministrstva II. Br. 27.072 z dne 20. septembra 1939. prestopajo tudi podružnice, če je glavni obrat ukinjen.

— Jugoslavija ima 15.500.000 prebivalcev. Po statističnem letopisu državnega statističnega urada je imela naša država ob koncu lanskega leta 15 milijonov 490.000 prebivalcev, ki se bo ob koncu letošnjega leta dvignilo na 15 milijonov 703.000 prebivalcev, dočim bo ob koncu leta 1940 imela 15.919.000 prebivalcev. V dravski banovini je prebivalstvo naraslo na 1.198.000 duš.

— V središču Beograda se ne smejo ustanovljati mali gostinski obrati. Trgovinski minister je na predlog mestne občine v Beogradu odredil, da se v okolišju, ki ga omejujejo v naredbi označene ulice, ne sme ustanovljati ljudskih kuhinj in krčem.

— »Ali znaš kuhati Marjana?« Pod tem naslovom so se začele v Franciji prodajati gramofonske plošče s kuharskimi recepti. Neka francoska tovarna je dala v promet okoli 300 dvostranskih gramofonskih plošč. Na vsaki plošči sta obdelana 2 kuharska recepta.

— Mikser, ki pozna 500 vrst cocktaila. Osební mikser generala Franca Perico Chicote, pozna 500 vrst cocktaila. Generalu Francu pripravlja cocktail z oranžado, z bananami in jagodami brez kapljice alkohola, ker je general Franco abstinent in nekadilec. Seveda ne more Perico Chicote potemtakem svojemu gospodarju pokazati svojo umetnost.

— Koliko vina se je popilo na Slovaškem in Češkoslovaškem? V prvi polovici

leta 1938. so Slovaki popili 116.000 hl vina, Cehi in Moravci pa komaj 56.000 hl. Vode se Slovaki očitno branijo, ker so povzili komaj 41.000 hl sodavice in 11.000 hl mineralnih voda, medtem ko se je potrošilo na Češkem 100.000 hl mineralnih voda in 180.000 hl sodavice. Sadnih sokov so Slovaki popili 1.063 hl, Cehi pa 10.000 hl. Potrošnja limonade je znašala na Slovaškem 8.000 hl na Češkem 56.000 hl.

— Kako velika je bila nepismenost na Češkoslovaškem leta 1930.? Število nepismenih je padlo v letu 1930. napram letu 1920. od 7.4% na prosečno 3.7%. Po narodnosti je bilo 2.6% Cehov, 1% Nemcev, 5.1% Madžarov, 34.8% Rusinov, 2.6% Poljakov in 5.1% Židov nepismenih.

— Novi hoteli v Kotoru in njegovi bližini. V Kotoru so tik ob obali med palmami zgradili hotel s 60 sobami, ki so najmoderneje opremljene. Hotel ima tudi lastno plažo. V Budvi, kakor v Ulcinju sta bila zgrajena tudi dva velika hotela in kakor kaže po pisanju nekaterih srbijanskih listov, se bo drugo leto poleti ves tok srbskih gostov usmeril v ta kopališča.

— Največja svetovna razstava v Rimu. V letu 1942. bodo priredili v Rimu največjo svetovno razstavo.

— Družinske gostilne in kavarne v Argentini. Na nekaterih gostilnah, kavarnah in restavracijah v Argentini je pritrjen napis »Para familias« (za rodino). V teh obratih smejo sedeti tudi ženske osebe brez spremstva, kajti v Argentini se smatra za nedopustno, če hodi ženska sama po ulicah ali pa poseđa po lokalih.

— Katere dežele pridelujejo jedilno olje? Na prvem mestu stoji Španija z 3.431.100 hl, Italija z 1.779.724 hl, Grčija s 770.755 hl, Portugalska s 393.856 hl, Turčija s 300.000 hl, Tunis 299.550 hl, iz Alžira 217.039 hl ter Sirija in Libanon s 140.230 hl.

PETER STEPIČ

(Lastnik Mirko Stepič)

Veletrgovina z vinom

Ljubljana VII. (Sp. Šiška)

Telefon 2171

se priporoča cenj. gostilničarjem s solidno postrežbo prvovrstnih vin

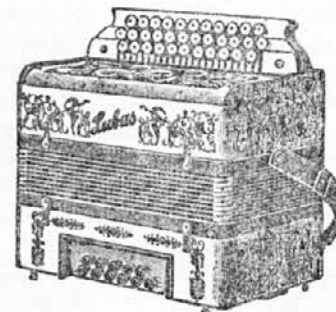

**SPECIALNA TVRDKA
ZA HARMONIKE**

IZDELOVANJE HARMONIK
JOSIP FLEISS

(Prej F. Lubas & sin)

LJUBLJANA, TYRŠEVA 36

Domača žganjarna in destilacija

„JELEN“

Velika zaloga vseh vrst pristnega domačega žganja, raznih likerjev, ruma, malinovca, vermoutha itd. na drobno in na debelo. - Dobro blago! - Nizke cene!

IVAN ZALETEL

Telefon števil. 710

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

Kupujte prvenstveno pri tvrdkah, ki oglašujejo v listu, ker s tem podpirate svoje stanovsko glasilo!

**D E L N I Š K A
D R U Ź B A
P I V O V A R N E**

„UNION“ • LJUBLJANA

PRIPOROČA SVOJE IZBORNE IZDELKE:

**SVETLO IN ČRNO
UNION PIVO**

v sodih in steklenicah vsem cenj. gostom in gostilničarjem

Z odličnim spoštovanjem

Delniška družba pivovarne

„UNION“ • LJUBLJANA